

BÁO CHÍ KINH TẾ TỪ HỘI THẢO LẦN THỨ 2 (1994) ĐẾN NAY

NGUYỄN KHOA ĐIỀM
Ủy viên BCHTW Đảng CSVN
Thứ Trưởng Bộ văn hóa - thông tin



Thực hiện chủ trương của Bộ văn hóa - thông tin về việc tổ chức hội thảo báo chí kinh tế hàng năm, hôm nay chúng ta tiến hành Hội thảo báo chí kinh tế lần thứ 3 tại hội trường của *Thời báo Kinh tế Sài Gòn*, đơn vị báo chí của Ủy ban nhân dân TP.HCM đã có nhiều cố gắng và thành tựu trong xây dựng, phát triển *Thời báo Kinh tế Sài Gòn* tiếng Việt, tiếng Pháp và các tờ *Kinh tế Sài Gòn* hàng ngày tiếng Anh và *Sài Gòn tiếp thị*.

Hội thảo báo chí kinh tế lần này do *Thời báo Kinh tế Sài Gòn*, Tạp chí *Phát triển Kinh tế* (thuộc Bộ giáo dục đào tạo) đăng cai, dưới sự phối hợp chỉ đạo của Bộ văn hóa Trung ương, Ban tư tưởng văn hóa trung ương, Hội nhà báo VN và Ủy ban Nhân dân, Ban tư tưởng - Văn hóa Thành Ủy TP.HCM.

Đáng ra, cuộc hội thảo này, tiến hành vào cuối năm 1995 theo định kỳ, nhưng đã được lùi lại nhằm tiếp thu phương hướng của Đại hội Đảng lần thứ VIII; vì vậy chủ đề cuộc hội thảo được xác định là "Báo chí với nhiệm vụ tuyên truyền kinh tế, thực hiện Nghị

quyết Đại hội VIII".

Như các đồng chí đã biết, Đại hội VIII đã khẳng định thành quả to lớn và đường lối đổi mới đúng đắn của Đảng ta về kinh tế trong 10 năm qua, đồng thời hoạch định giai đoạn phát triển kinh tế tiếp theo đến năm 2000 và 2020, đưa nước ta vào thời kỳ mới - thời kỳ công nghiệp hóa - hiện đại hóa. Nhiệm vụ kinh tế là trung tâm, xây dựng Đảng là then chốt. Thực hiện phương hướng nhiệm vụ này, vai trò của công tác tư tưởng, của báo

chí rất quan trọng, đặc biệt các cơ quan báo chí có trách nhiệm tuyên truyền, nghiên cứu về kinh tế có một vai trò không nhỏ.

Những người làm báo kinh tế nhận rõ thời cơ và trách nhiệm to lớn của mình trước chặng đường mới của đất nước, trước nhiệm vụ lớn lao mà Đảng, Chính phủ tin tưởng giao phó. Do đó, tham dự hội thảo lần này ngoài các báo, tạp chí chuyên ngành kinh tế còn có TTXVN, các báo hàng ngày ở Trung ương, một số báo địa phương, Đài

phát thanh, Đài truyền hình Quốc gia và khu vực có chuyên mục kinh tế. Ngoài ra, đại diện các ngành kinh tế, các đơn vị có liên quan hoạt động báo chí và các tổ chức kinh tế, doanh nghiệp lớn cũng có mặt tại đây càng tăng thêm ý nghĩa cuộc hội thảo và làm cho nội dung thảo luận thêm phần phong phú, thực tiễn. Chúng tôi xin nhiệt liệt hoan nghênh các đồng chí đã hưởng ứng tham dự hội thảo.

Điều có ý nghĩa là cuộc hội thảo lần này được tổ chức trên địa bàn TP.HCM, mảnh đất anh dũng và đầy tiềm năng kinh tế, đang sôi nổi đi vào công nghiệp hóa - hiện đại hóa, chắc chắn sẽ đem đến cho chúng ta nhiều xúc cảm và suy nghĩ sâu sắc. Xin cảm ơn các đồng chí lãnh đạo và các cơ quan thành phố đã tạo điều kiện và hôm nay có mặt với cuộc hội thảo.

Để có cơ sở đề xuất trách nhiệm, không thể không điểm qua đội ngũ và công việc của mình. Mấy năm lại đây, phục vụ công cuộc đổi mới đất nước, lực lượng báo chí kinh tế phát triển khá nhanh về số lượng, đạt nhiều tiến bộ

mới về chất lượng, ngày càng giữ vai trò nổi bật trong đời sống thông tin. Hiện nay cả nước có 40 đơn vị báo chí chuyên về kinh tế và nhiều báo ngày, báo tuần, dài phát thanh, truyền hình có chuyên mục kinh tế. Số lượng báo, tạp chí tiếng Việt, tiếng nước ngoài của các ngành tài chính, ngân hàng, thương mại, của các trường, viện kinh tế v.v... ngày càng đông đảo, trở thành những cơ quan thông tin khoa học kinh tế quan trọng.

Các chủ đề phản ánh trên báo kinh tế đã mở rộng và đa dạng, tập trung chức năng, nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền đường lối chính sách kinh tế của Đảng, Nhà nước trong công cuộc đổi mới đất nước. Các phóng viên kinh tế đã cố gắng quán triệt đường lối kinh tế của Đảng, bám sát thực tế sản xuất kinh doanh. Nhiều bài viết không chỉ phản ánh, nêu thực trạng tình hình mà đã có những đề xuất giải pháp xử lý được hoan nghênh.

Báo chí kinh tế ngày càng trở thành người bạn đường của các nhà doanh nghiệp, cùng nhau suy nghĩ trăn trở cách làm ăn để tìm hướng đi đúng. Các báo đã coi trọng mối quan hệ giữa độc giả và cơ quan báo chí, thiết lập sự giao lưu, lắng nghe ý kiến bạn đọc, đối thoại với người đọc để mở rộng thông tin hai chiều, nâng cao chất lượng bài vở.

Lực lượng cán bộ, phóng viên, biên tập viên của các báo kinh tế phát triển nhanh. Cán bộ báo chí kinh tế hiện nay có gần 80% tốt nghiệp đại học kinh tế chuyên ngành. Nhiều người đã sử dụng được máy tính, có trình độ ngoại ngữ để mở rộng nghiên cứu, tham khảo và đã có một số phóng viên có khả năng viết báo bằng tiếng nước ngoài. Cơ sở vật chất kỹ thuật, phương tiện làm việc đã có bước đổi mới đáng kể.

Nhìn chung từ cuộc hội thảo lần thứ 2 đến nay, báo chí kinh tế đã cơ bản thực hiện được yêu cầu mà chúng ta đặt ra là "Nâng cao chất lượng nhằm tuyên

truyền tốt Nghị quyết Hội nghị toàn quốc giữa nhiệm kỳ của Đảng"; những nội dung tham luận, các kết luận tại cuộc hội thảo đã có tác dụng cổ vũ và định hướng nhất định, đối với các cơ quan báo kinh tế. Hình thức trình bày báo chí ngày càng cải tiến, lượng phát hành ngày càng tăng. Các chương trình kinh tế xã hội trên đài phát thanh, truyền hình ngày càng cải tiến nội dung và hình thức thông tin đã được quần chúng hoan nghênh.

Bên cạnh việc đề cập mặt tích cực của sinh hoạt kinh tế và những người làm ăn giỏi, các báo kinh tế cũng kịp thời nêu những vụ tham nhũng, buôn lậu, lãng phí. Trong một số vụ quan trọng, nhiều báo đã có sự phối hợp về thông tin, tạo được dư luận mạnh mẽ trong quần chúng, làm rõ trách nhiệm giải quyết của những ngành, cấp có thẩm quyền.

Ngoài những ưu điểm trên, báo chí viết về kinh tế cũng có những thiếu sót, bất cập trước yêu cầu mới:

- Một số tờ báo chưa bám sát tôn chỉ mục đích của mình; còn hiện tượng lộn xộn, lộn sẩn và trùng lặp trong đề cập các thông tin kinh tế.

- Việc bảo vệ an ninh kinh tế chưa được quán triệt đầy đủ và còn thiếu những quy định pháp lý cụ thể; vì vậy, trong thời gian qua trên một số báo kinh tế có những thông tin lộ bí mật, gây thiệt hại cho các tổ chức sản xuất, kinh doanh. Bộ văn hóa - thông tin đang phối hợp với các cơ quan hữu quan để trình chính phủ ban hành quy định về bí mật kinh tế trên các phương tiện thông tin đại chúng.

- Việc phát hiện tuyên truyền những mô hình, điển hình kinh tế, nhân tố mới còn ít.

- Chưa có nhiều bài điều tra, phóng sự hay, thiếu nhiều bài có giá trị dự báo, phát hiện vấn đề, hiện tượng kinh tế mới. Trong một số bài điều tra, phóng sự có chi tiết, số liệu không chính xác, thái độ thiếu khách quan, thiếu ý thức

xây dựng, thậm chí có động cơ không lành mạnh, trong sáng.

- Một số báo viết sai, viết chưa chính xác nhưng không cải chính, xin lỗi theo quy định của Luật báo chí làm cho các nhà doanh nghiệp và dư luận quần chúng bất bình, lo lắng.

Trên đây, chúng tôi đã trình bày một số nét về tình hình báo chí kinh tế trong thời gian từ hội thảo lần thứ hai đến nay.

Để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của công tác tuyên truyền kinh tế, thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ VIII của Đảng, Bộ văn hóa - thông tin đang tập trung vào một số vấn đề như sau:

- Tiếp tục thực hiện Chỉ thị 08 của Đảng và Nghị định 384 của Chính phủ về củng cố, tổ chức lực lượng báo chí kinh tế, đáp ứng yêu cầu của công tác tuyên truyền kinh tế, thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ 8, tăng cường chỉ đạo phối hợp giữa các báo, tạp chí chuyên ngành kinh tế với các ban biên tập chuyên đề kinh tế xã hội của các báo ngày, báo tuần, tạp chí và các chương trình kinh tế của các đài phát thanh, truyền hình.

- Bổ sung, sửa đổi và xây dựng các quy định quản lý nhà nước về báo chí phù hợp với tình hình mới, sửa đổi, bổ sung và xây dựng chế độ, chính sách nhằm khuyến khích, nâng cao khả năng và chất lượng hoạt động của báo chí kinh tế và đội ngũ phóng viên, biên tập viên kinh tế.

- Phối hợp với các cơ quan hữu quan để tổ chức bồi dưỡng nâng cao, đào tạo lại và đào tạo những người làm báo kinh tế; tổ chức tham quan, hội thảo nghề nghiệp trong nước và ở nước ngoài. (Năm 1996, Bộ văn hóa - thông tin đã mở lớp bồi dưỡng cho cán bộ của các báo, tạp chí và cử một số báo tham dự hội thảo, tập huấn ở nước ngoài).

Để cuộc hội thảo lần này thể hiện nhiệt tình và trách nhiệm của những người làm báo kinh tế thiết thực quán triệt và triển

khai một bước Nghị quyết Đại hội 8 của Đảng, chúng tôi mong muốn nhấn mạnh một số vấn đề sau đây cần được trao đổi thảo luận:

1. Các cơ quan báo kinh tế, các cơ quan báo chính trị xã hội có trang kinh tế cần và có thể làm gì để triển khai phổ biến đầy đủ, sâu sắc các tư tưởng kinh tế của Đảng, mà trọng tâm là sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, làm cho Nghị quyết thực sự đi vào lòng dân, đi vào cuộc sống, tạo sức mạnh mới cho toàn xã hội, đưa đất nước bước vào thời kỳ phát triển mới?

2. Đây là những vấn đề chúng ta cần hết sức quan tâm để nâng cao chất lượng bài vở, để khắc phục những thiếu sót, lệch lạc trong công tác tuyên truyền kinh tế, tạo ra sức mạnh tuyên truyền, sức mạnh tổ chức và tính chiến đấu của trang báo kinh tế? Làm sao để báo kinh tế là người bạn đường tin cậy của các doanh nghiệp, doanh nhân, những người lao động và những nhà quản lý trong sự nghiệp chung xây dựng và bảo vệ tổ quốc?

3. Cần thiết có những giải pháp gì về tổ chức, con người, chế độ chính sách, pháp luật, điều kiện, phương tiện... để nâng cao năng lực và chất lượng báo kinh tế của chúng ta trong giai đoạn mới? Những kinh nghiệm gì đáng cho chúng ta phát huy trong công tác xây dựng và quản lý các cơ quan báo kinh tế hiện nay?

Đó là những câu hỏi lớn, nhưng chúng ta không thể tránh việc trả lời. Trong cuộc hội thảo này chúng ta mong được nghe nhiều ý kiến của các đồng chí lãnh đạo trung ương và thành phố cùng các ý kiến cụ thể của tất cả các thành viên tham dự hội thảo. Chúng ta hy vọng có được một số kết luận phong phú về những nội dung được đề cập trong hội thảo quan trọng này. ■

Phát biểu trong hội thảo báo chí kinh tế lần thứ ba, tổ chức tại TP.HCM từ ngày 3 đến ngày 5 tháng 10 năm 1996. Tựa bài do tòa soạn đặt.